

Ryhtiä sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelyyn

Tietosuojavastaavana sosiaalihuollossa

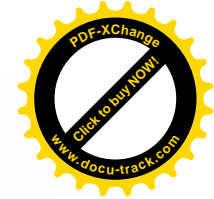
Päivi Klami

kehittämispäällikkö, tietosuojavastaava

sosiaali- ja terveystoimi

Tuusulan kunta

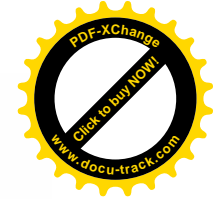
Kuntamarkkinat 9.9.2009

Tietosuojavastaavana sosiaalihuollossa

- Mitä tekevät muutaman vuoden toimineet tietosuojavastaavat?
- Mitä heidän pitäisi tehdä?

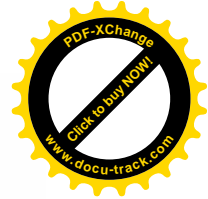
Miksi tietosuojavastaava?

- Henkilötietolaki (523/1999)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- 1.7.2007 tuli voimaan laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007).
 - Lain 2 §:n 2 momentin mukaan kyseistä lakia sovelletaan julkisten ja yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen antajien järjestäessä taikka toteutettaessa sosiaalihuoltoa tai terveydenhuoltoa.
- Rekisterinpitäjä osoittaa henkilötietojen suojaa koskevia asioita varten *tietosuojavastaavan*
 - >Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen antajien tulee nimetä tietosuojavastaava
- Oma kiinnostus tietosuojasta ja tietojenhallinnasta paitsi sosiaalihuollossa, myös sosiaali- ja terveydenhuollon rajapinnalla

Rekisterin pitäjän vastuut

- **määritellä** henkilötietojen keräämisen ja käsittelyn tarkoitus,
- **suunnitella** henkilötietojen käsittelytoimet koko tiedon elinkaaren ajaksi,
- **analysoida, kirjata** muistiin ja **kuvata** rekisterinpitäjän tehtävien hoitoon liittyvät henkilötietojen käsittelyt ja niihin liittyvät vastuut, toimivallat ja menettelyt,
- **varmistua** henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta,
- **huolehtia** tietojen laadusta, tarpeellisuudesta ja virheettömyydestä,
- **varmistua** henkilötietojen suojaamisesta,
- **huolehtia** rekisteröityjen oikeuksien toteutumisesta, erityisesti tarkastus-, tiedonkorjaus- ja kiello-oikeuden toteuttamisesta,
- **laatia** tietosuojaseloste ja **informoida** rekisteröityjä
- **huolehtia** mahdollisesti tarvittavien viranomaisilmoitusten tekemisestä,
- **laatia** henkilöstön käyttöön tietosuoja-ohjeet,
- **seurata** ja **valvoa** henkilötietojen käsittelyä.

Lähde TSV

Tietosuojavastaava yhteistyössä rekisterinpitäjän kanssa

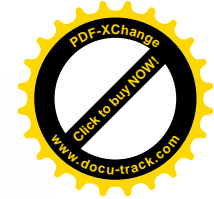
- organisaation erityisasiantuntijana auttaa rekisterinpitäjää saavuttamaan hyvän henkilötietojen käsittelytavan ja mahdollisten erityislakien edellyttämä korkea tietosuojan taso, jonka avulla voidaan rakentaa ja säilyttää luottamus rekisteröidyn ja rekisterinpitäjän välille ja hyvän tietojen käsittelytavan
- **osallistuu** organisaation henkilötietojen käsittelyä koskevaan suunnittelutoimintaan,
- **osallistuu** rekisterinpitäjän hyväksymiä tietosuoja- ja tietoturvaohjeita koskevaan valmisteluun ja ylläpitoon,
- **seuraa** ja **valvoo** henkilötietojen käsittelyä ja niiden suojausmenetelmiä,
- osallistuu rekisterinpitäjän henkilöstölle annettavan tietosuojakoulutuksen toteuttamiseen,
- **tukee** henkilökuntaa ja rekisteröityjä tietosuoja-asioissa,
- **toimii** yhdyssiteenä valvontaviranomaisiin,
- **raportoi** organisaation johdolle tietosuojan (ja tietoturvallisuuden) tilasta ja kehittämistarpeista (sisäiset auditoinnit ja käytönvalvonta),
- **vastaa** organisaation johdon osoittamista muista tietosuojaan tukevista tehtävistä.

Lähde TVS

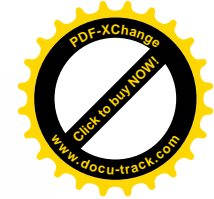
Mitä tehdään ?

- Tietosuojavastaavan tulee tuntea kyseisen organisaation asiakaspalvelu-, tietojenkäsittely- sekä asiakirjahallinnon prosessit ja niille asetettavat vaatimukset. TVS
- Tehtävinä myös;
 - Seurata aktiivisesti lainsäädäntöä
 - Koota asiantuntijatiimi
 - Kysyä
 - Kyseenalaistaa
 - Konsultoida
 - Puuttua ajoissa
 - Dokumentoida
 - Informoida ja organisoida koulutusta

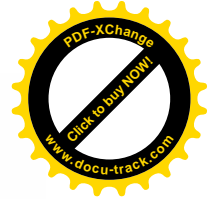
Millaisia asioita tullut vastaan?

- Organisaatioiden muutostilanteet ja tiedonsiirto
 - käyttäjäoikeudet, informointi, arkistointi
 - ”puhdistus”, virusohjelman manuaalipäivityksen organisointi
 - tietosuojaohjeiden päivitysprosessi
- Moniammatillinen yhteistyö
 - lupa/suostumus tietojen käsittelyyn moniammatillisessa yhteistyöryhmässä
 - lomakkeiden käyttö ja arkistointi
 - käyttäjätunnukset yhteiskäytössä olevilla koneilla
- Paikallisesti koneille asennettava asiakastietoja (syntymäaika, nimi) sisältävä pisteytysohjelma
- Perhetyön järjestelmä
- Asiakirjahallinta
- Yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävä työ
 - rekisterit, asiakirjojen luovutus, arkistointi
- Järjestelmien kehittäminen

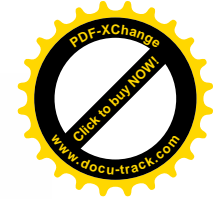
Tietosuojavaltuutetun toimisto

- *Kartoitus tietosuojavastaavista 2007*
- *Lehdistötiedote 10.9.2008*
 - Saatujen vastausten perusteella tietosuojavastaavia ei ole vielä nimetty riittävästi.
 - Tietosuojavaltuutettu kehottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen antajia nimeämään tietosuojavastaavan ja muutenkin huolehtimaan asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn liittyvistä lakisääteisistä velvoitteista.
 - Palvelujen antajan nimeämällä tietosuojavastaavalla tulee olemaan merkittävä tehtävä muun muassa yksikön käytänteissä olevien puutteiden esille tuomisessa ja osallistumisessa henkilötietojen käsittelyn suunnitteluun.

Haasteet

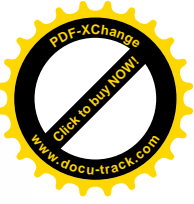
- Toimintaympäristö
- Menetelmät
- Teknologiat
 - asiakastietojen arkaluonteisuus asettaa omat erityisvaatimukset tietoteknologiaalle
- Henkilöstön kouluttaminen
- Palvelun tuottajille asiakastiedon välittyminen eri hallinnonalojen ja rekistereiden välillä
- Sähköisen asiakas- ja potilastiedon käsittelyn vaatimukset
 - käyttöoikeuksien hallinta
 - varmenneratkaisut
 - lokitietojen valvonta
 - asiakkaan oikeus tarkistaa lokitiedot
 - toimivat suostumusjärjestelmät
 - eri toimijoiden ymmärrys henkilörekistereistä ja tietojen käytöstä
 - auditoinnit
- Lainsäädännön muutokset

Verkostoa tarvitaan

- STTYn kokouksessa hyväksyttiin tietosuojavastaavat STTY:n (sosiaali- ja terveydenhuollon tietojenkäsittely-yhdistys) alajaostoksi

Kiitos!

